

Roofvogels op Texel (2002)

Dick Woets

Texel, 16 juni 2002. We lopen, nog geen tien meter naast een fietspad, door de Staatsbossen bij De Koog. Dat mag niet, waarschijnlijk... Maar soms lijken fascinaties boven de wet te staan.

'Ja!', klinkt de enthousiaste stem van Bob, ergens vanuit het onderhout waarin hij schuil gaat. Snel zoek ik hem op. Hij houdt een kadaver omhoog. 'Wat is *dit*'?

'Uilskuiken', zeg ik. Hij schiet in de lach en begrijpt dus dat ik het niet over hem heb. 'Waarschijnlijk jonge Ransuil, gezien de omgeving.' Het kadaver is aangevreten. De kop is eraf. Alleen wat grijsbruin dons, en uiteraard de gele klauwen met zwarte nagels. 'Hij is geplukt', stel ik vast. Stomme opmerking natuurlijk... Bob is niet gek! 'Omhoog kijken! Hij moet van het nest gevallen zijn.' Onze blikken proberen door te dringen in de kluwen van takken die zwart afsteken tegen een glasheldere hemel. Grove den. De kijker zoekt. Afgewaaide stukken hout met grauwbroune bundels naalden in de kruin. Dan zie ik de donkere vlek. Waarachtig... 'Ja!', roept Bob weer. 'Een nest!' Onze kijkers tasten de nestransd af. 'Niks hè?!', probeer ik voorzichtig. Stilte.

Dan zie ik hem. Eigenlijk: *het*. Een donkerbruin oog is het, - meer niet. Haviksoog, flitst het door me heen. Wijfje Havik. Bob volgt mijn aanwijzingen bij het zoekplaatje en is blij verrast. 'Nóg eentje!', roept hij opgewonden. Drie zien we er uiteindelijk. De iris van het mannetje is wat meer grijzig. Drie jonge takkelingen van de Havik op Texel. Nieuwe broedvogelsoort, dacht ik. Je houdt het toch niet voor mogelijk! Zomaar langs een fietspad... Vanavond Adriaan even bellen, flitst het door me heen. Die zal er wel meer van weten. Of, - misschien ook niet! Des te leuker dan. Vlug zoeken we de kale bosgrond af onder de horst. Ik vind nog een vleugel van een Kievit. Adult mannetje, constateren we. Helder groen glansen nog de vleugeldeken in het zonlicht. Haviken weten van wanten, denk ik voorzichtig.

Dan gaan we naar de auto, en vervolgens richting duinen, waar we die middag een wijfje Blauwe Kiekendief op een duintopje zien zitten. Alert. Aan de horizon zwiert een grijsblauwe vogel over een duinvallei. 'Die hebben een nest flinke jongen, Bob', profeteer ik. 'Die jongen proberen dan de prooi van het wijfje af te pakken, zó lang tot zij er schoon genoeg van heeft en weigert nog langer op dat nest te verblijven. Ze ruimt dan ook geen prooiresten meer op en geleidelijk wordt het een kleine vuilnisbelt. En op het vasteland komt dan de Vos, die een neus heeft van hier tot ginder... En - hup!, wég jonge kiekendieven. Daarom zijn ze in mijn gebied verdwenen. Maar gelukkig hebben ze op onze waddeneilanden nog geen Vossen.' Hij luistert aandachtig. 'Dat is mijn grote angst altijd...', vervolg ik. 'Dat er op een dag een volstrekt niet toerekeningsvatbare "onderzoeker", komt die zo nodig moet aantonen dat Vossen *wel degelijk* jonge Blauwe Kiekendieven eten, - of juist niet natuurlijk (want om die vraag gaat het immers al lang niet meer...). En hoe bewijs je dat? Juist. Door in naam van de

wetenschap Vossen uit te zetten op een waddeneiland. Ik moet er niet aan denken!' Zwijgend lopen we verder. De zon daalt al weer te snel, merk ik somber. Dat zal de leeftijd wel zijn. Aan alles komt een keer een einde. Alleen altijd te snel, vind ik. Een Bruine Kiekendief vliegt met een onder hem uit bungelende prooi naar een streep riet aan de horizon.

's Avonds gaan we, voor we de laatste boot moeten halen, nog even langs de Volharding. 'Velduil!', schreeuwt Bob. En inderdaad. Boven de jonge duintjes zweeft schitterend een jagende Velduil. Steeds draait hij zijn beweeglijke kop in alle richtingen. Hij komt vlak langs ons heen en in het witte gezicht kunnen we de felle, zwart omkranste ogen zien zitten. De scherpe blik van een oervogel. 'Je eerste!', fluister ik zacht. 'En hóé!' Hij lacht, - zielsgelukkig. Met diepe slagen koerst de uil naar de schelpenbank die door mensen afgezet is voor de Dwergsterms. Helaas zijn die er niet. Wel vliegt een Noordse Stern van het nest en roept. 'Kit kitkit!' De Velduil ontwijkt zijn stootduik. Hij verandert van richting en vliegt langs de kwelder. Dan opeens zijn ze er! Zomaar, - vanuit het niets. Drie Dwergstermtjes stoten met vinnige kreetjes op de uil die manoeuvreert en aan hun ataques probeert te ontkomen. Drukke 'sjirrr'-geluidjes klinken in de immense ruimte op de grens van water en land. De Velduil is onder de indruk en verandert zichtbaar van gedachten. Het laatste wat we van hem zien, is een bliksemsnelle zwenking, - dan is hij verdwenen achter de dijk. De Dwergstermtjes lossen op in het niets. Samen staan we, enigszins verloren, op het uitgestrekte wad bij de Volharding. Overal stilte nu. Indrukwekkend veel stilte.

De schemering valt, als we de auto opzoeken. Texel, 16 juni 2002. Even ontsnapt aan de vaak beklemmende beschaving. 'En nu naar de boot, oompiel!', zegt Bob opgewekt. Lekker joch.

Adres: Woldweg 5, 8337 KN De Pol.

Pas uitgevlogen Havik, Ruigoord, 25 juni 1999 (Nirk Zijlmans). *Recently fledged Goshawk.*